

Effectiviteit re-integratie neemt af met uitkeringsduur

ARBEIDSMARKT

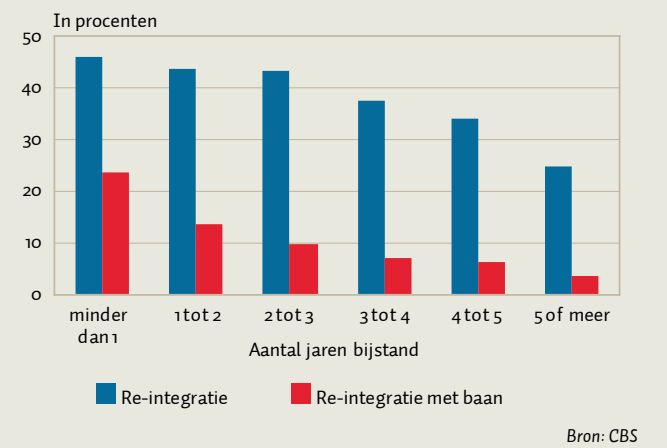
Gemeenten kunnen re-integratie-voorzieningen inzetten om personen met een bijstandsuitkering te helpen bij het vinden van een baan. Voorbeelden hiervan zijn loonkostensubsidies en sollicitatietrainingen.

Van de 412.000 personen met een bijstandsuitkering op 1 januari 2014 ontvingen er 155.000 in het eerste halfjaar van 2014 een re-integratievoorziening. Vooral personen die nog niet zo lang een uitkering ontvingen, kregen in dit halfjaar een voorziening: 46 procent van de personen die korter dan 1 jaar een WWB-uitkering ontvingen. Voor personen die al 5 jaar of langer in de bijstand zaten was dit nog maar 25 procent. Hoewel het percentage personen dat een voorziening ontvangt afneemt naarmate men langer in de bijstand zit, blijven gemeenten dus ook investeren in personen die al langer een uitkering ontvangen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt naar geslacht. Er zijn ongeveer twee keer zo veel vrouwen die al 5 jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangen dan mannen. Zij krijgen relatief even vaak re-integratieondersteuning van gemeenten.

Krap 14 procent van de 155.000 personen met een re-integratievoorziening vond in het eerste halfjaar van 2014 ook daadwerkelijk een betaalde baan (figuur). Over het algemeen vinden mannen vaker werk dan vrouwen. Hierdoor blijven vrouwen langer afhankelijk van de uitkering en wordt de verhouding man-vrouw schever naarmate de bijstandsduur langer wordt. Zoals te verwachten, vonden personen die nog niet zo lang een uitkering hadden en dus vaak dicht bij de arbeidsmarkt staan, gemiddeld vaker een baan: bijna een kwart van de personen die korter

dan een jaar een bijstandsuitkering ontvingen, én in de eerste helft van 2014 een voorziening hadden, vond in die periode ook betaald werk. Voor personen die al 5 jaar of langer een uitkering ontvingen, gold dit maar voor minder dan 4 procent. De effectiviteit van het inzetten van een re-integratievoorziening voor werkherhervatting van personen met een WWB-uitkering lijkt dus lager voor mensen die langer in de bijstand zitten. ■ ANNEMIEKE REDEMAN (CBS)

Re-integratie en baan naar bijstandsduur

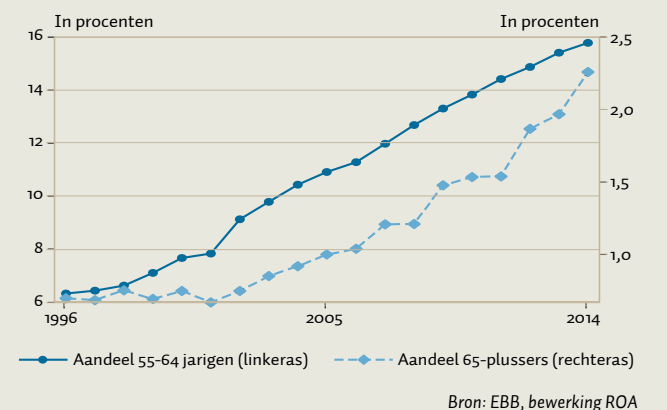
Beroepskenmerken van werkende 65-plussers

ARBEIDSMARKT

Herformingen op het gebied van pensioenen hebben de financiële prikkels voor werkenden om langer door te werken enorm vergroot, met een stijging van de gemiddelde pensioenleeftijd tot gevolg. Door de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd kan verwacht worden dat de pensioenleeftijd verder omhoog zal gaan de komende jaren. Volgens cijfers uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) is het aandeel 55- t/m 64-jarigen in de werkzame beroepsbevolking tussen 1996 en 2014 spectaculair gegroeid van 6,3 procent naar 15,8 procent. Ook het aandeel 65- t/m 74-jarigen is gegroeid in diezelfde periode; van 0,7 procent naar 2,3 procent. Deze groei is overigens sterker geweest onder mannen dan onder vrouwen. Desondanks is het aantal 65-plussers met betaald werk bescheiden: 186.000 personen in 2014. Interessant is om te weten in welke soort beroepen 65-plussers werkzaam zijn. In een gezamenlijke studie van ROA en CBS worden in de EBB in totaal 114 beroepsgroepen onderscheiden. Voor 14 daarvan is het aandeel 65-plussers onder de werkenden 5 procent of meer. Een drietal beroepsgroepen is zelfs gekenmerkt door een aandeel 65-plussers van 10 procent of meer: Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens, Land- en bosbouwers en Beeldend kunstenaars. Het aandeel 65-plussers in een beroep is negatief gecorreleerd met de groei in het aantal werkenden in het beroep. Dit suggereert dat 65-plussers vooral werkzaam zijn in krimpende beroepsgroepen, zoals Veetelers, Land- en bosbouwers, Boekhouders en Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid. Toch zijn er ook groei-beroepsgroepen met een groot aandeel 65-plussers zoals Beeldend kunstenaars, Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens en Overheidsbestuurders. Onder de krimpgroepen met

een bovengemiddeld aandeel 65- t/m 74-jarigen vallen beroepen met een gemiddeld lager opleidingsniveau (5,9 jaar na basisonderwijs) dan groei-groepen met een bovengemiddeld aandeel 65- t/m 74-jarigen (7,5 jaar na basisonderwijs). Opvallend is wel dat er een significant verband is tussen het aandeel 65-plussers in een beroep en het percentage zelfstandigen en flexibele werknemers in dat beroep. Dit doet vermoeden dat 65-plussers vooral inzetbaar zijn in beroepen waar een grote behoefte is aan flexibiliteit. ■ DIDIER FOUARGE (ROA)

Het aandeel werkenden naar leeftijdsgroep in de totale beroepsbevolking

Koopkrachteffecten afschaffing Cer en Wtcg

SOCIALE ZEKERHEID

De Compensatie eigen risico (Cer) en een groot deel van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) zijn in 2014 afgeschaft. In 2013 bedroeg de Cer nog 99 euro per jaar voor personen met hoge ziektekosten die het gehele eigen risico van de zorgverzekering moesten betalen. De Wtcg is een tegemoetkoming voor de hoge ziektekosten die chronisch zieken en gehandicapten

maken. De afgeschafte Wtcg-regelingen zijn ten eerste de algemene tegemoetkoming Wtcg (een bedrag tussen de 150 en 500 euro per jaar). Ten tweede de korting op de eigen bijdrage Zorg Met Verblijf. En ten derde de korting op de eigen bijdrage Zorg Zonder Verblijf.

In 2013 maakte een groot deel van de Nederlandse huishoudens gebruik van de Cer dan wel Wtcg. De tabel laat zien dat vooral huishoudens waarvan het voornaamste inkomen afkomstig was uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering vaak inkomensondersteuning ontvingen vanuit de Cer (50 procent) of Wtcg (31 procent). Afschaffing van de Cer en Wtcg heeft daarom vooral voor deze huishoudens tot een inkomensachteruitgang geleid: 10 procent van deze huishoudens levert in 2014 minimaal 0,8 procent van het inkomen in, en in 2015 minimaal 3,7 procent. Ook een deel van de 65-plussers gaat sterk in inkomen achteruit als gevolg van afschaffing van de Cer en Wtcg. Huishoudens met een laag inkomen leverden relatief het meest in.

In ruil voor de afschaffing van de Cer en Wtcg krijgen gemeenten vanaf 2014 extra budget om gepaste ondersteuning te bieden aan hun zieken en gehandicapten. Het budget is groot genoeg om 20 tot 30 procent van de inkomensachteruitgang als gevolg van afschaffing van de Cer en Wtcg te compenseren. Met compensatie door gemeenten zijn de verwachte koopkrachteffecten milder dan zonder compensatie: 10 procent van de huishoudens met inkomen uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering gaat er dan ten minste 2,6 procent op achteruit. In de situatie zonder compensatie door gemeenten is de inkomensachteruitgang voor deze huishoudens minimaal 3,7 procent. ■ **MARLOES LAMMERS** (SEO ECONOMISCH ONDERZOEK)

Effecten van afschaffing Wtcg en Cer

	Werkenden	Ouderen	Arbeidsongeschikten	Vutters
Aantal huishoudens 2013	4.295.846	1.881.334	181.842	157.284
Percentage met Cer 2013	14	42	50	31
Percentage met Wtcg algemeen 2013	4	31	31	11
Percentage met Wtcg Zorg Met Verblijf 2013	0	2	2	1
Percentage met Wtcg Zorg Zonder Verblijf 2013	2	26	22	7
Mediane koopkracht 2013	40.531	23.774	17.548	25.588
Eerste deciel koopkrachtontwikkeling 2013-2014 zonder compensatie (%)	-0,2	-0,6	-0,8	-0,5
Eerste deciel koopkrachtontwikkeling 2013-2015 zonder compensatie (%)	-0,3	-2,8	-3,7	-1,3
Eerste deciel koopkrachtontwikkeling 2013-2014 met compensatie (%)	-0,2	-0,5	-0,6	-0,4
Eerste deciel koopkrachtontwikkeling 2013-2015 met compensatie (%)	-0,2	-2,0	-2,6	-1,0

Bestedingen van huishoudens aan ontspanning

ECONOMIE EN SAMENLEVING

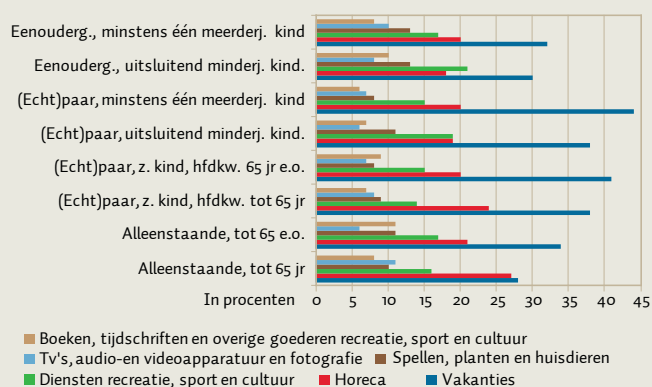
In de zomervakantie worden veel extra uitgaven gedaan om te ontspannen en de accu weer op te laden. In 2013 gaven de huishoudens gemiddeld 2.200 euro uit aan vakanties, wat overeenkomt met gemiddeld 7 procent van de totale huishoudbestedingen. De uitgaven voor vakanties vormen een vast onderdeel van de bredere bestedingspost ontspanning die betrekking heeft op alle activiteiten op het gebied van recreatie, cultuur en horeca. Behalve vakantie gaat het dan ook om uitgaven voor onder meer fotografie, muziek, spellen, sport, musea, en eten en drinken buitenshuis. In 2013 kwamen de totale bestedingen voor ont-

spanning uit op gemiddeld 6.000 euro. Daarmee legde deze post beslag op 18 procent van de totale bestedingen van de huishoudens.

In de laagste inkomensgroep – de 20 procent huishoudens met de laagste gestandaardiseerde besteedbare inkomens – werd gemiddeld 2.800 euro aan ontspanning uitgegeven, wat overeenkomt met 15 procent van de totale bestedingen van deze inkomensgroep. Huishoudens in de hoogste inkomensgroep gaven gemiddeld meer dan 11.500 euro uit, ofwel 23 procent van hun bestedingen. Echt)paren reserveerden 20 procent van hun besteedbare ruimte voor ontspanning, alleenstaanden 16 procent en eenoudergezinnen 14 procent.

Binnen de post ontspanning vormden de uitgaven voor vakantie met 37 procent het grootste aandeel. Daarop volgden uitgaven aan games, speelgoed, planten, huisdieren, tv's en boeken (25 procent) en aan horeca (22 procent). Maar de figuur laat zien dat de deelposten van ontspanning aanzienlijk verschilden per type huishouden. Zo was het aandeel van ontspanningsuitgaven in de horeca het grootst bij alleenstaanden jonger dan 65 jaar. Oudere alleenstaanden daarentegen gaven relatief het meeste uit aan boeken, tijdschriften en andere goederen voor recreatie. Paren met meerderjarige kinderen hadden relatief het meeste over voor vakanties. Zij reserveerden hiervoor 44 procent van hun ontspanningsbudget. Paren en eenoudergezinnen met jonge kinderen gaven relatief het meeste uit aan diensten en activiteiten op het gebied van recreatie, sport en cultuur (muziekles, bezoek pretparken). Ook besteedden zij meer van hun ontspanningsgeld aan speelgoed en huisdieren dan andere huishoudens. ■ **KAI GIDDING** (CBS)

Bestedingspatroon voor ontspanning, 2013

Bron: CBS